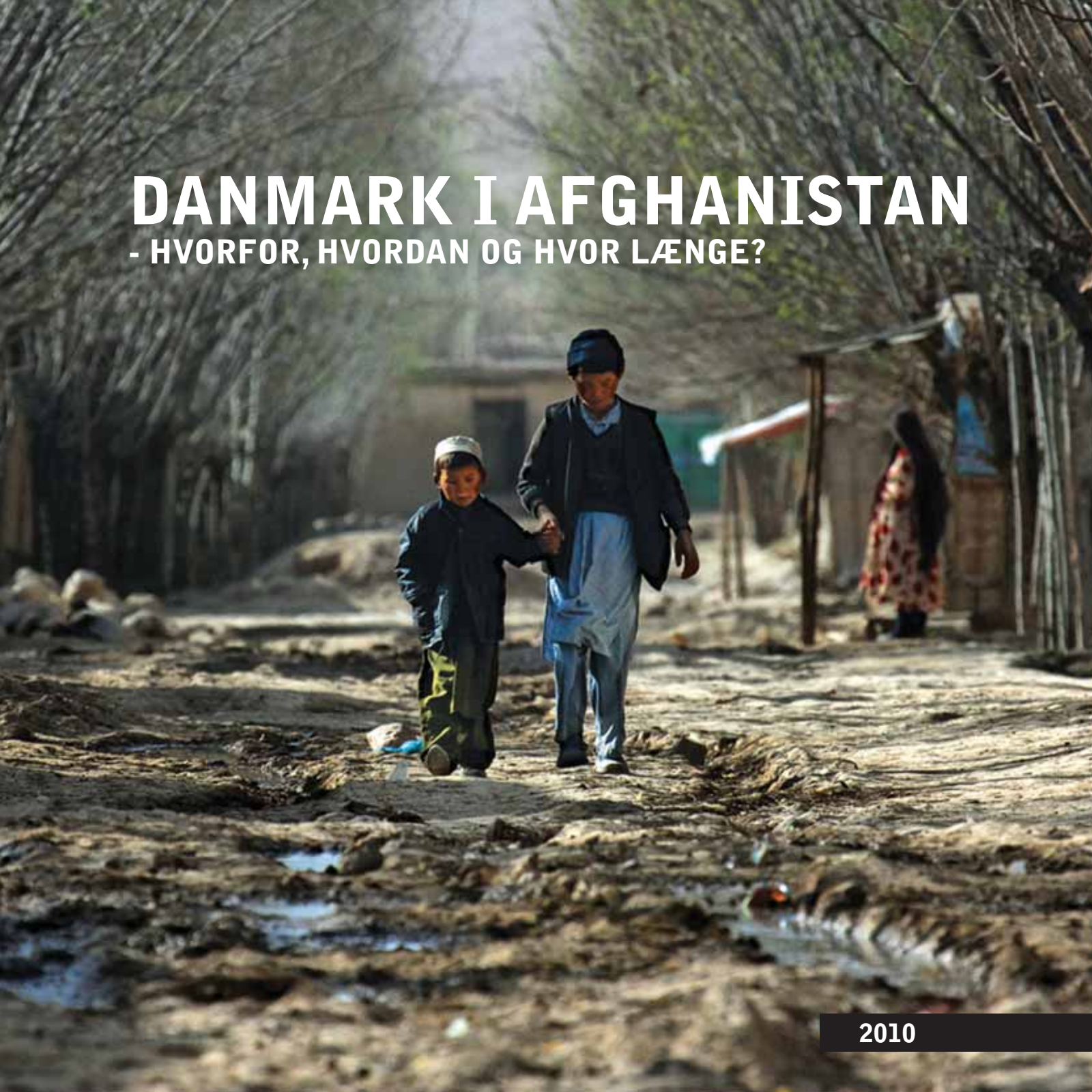
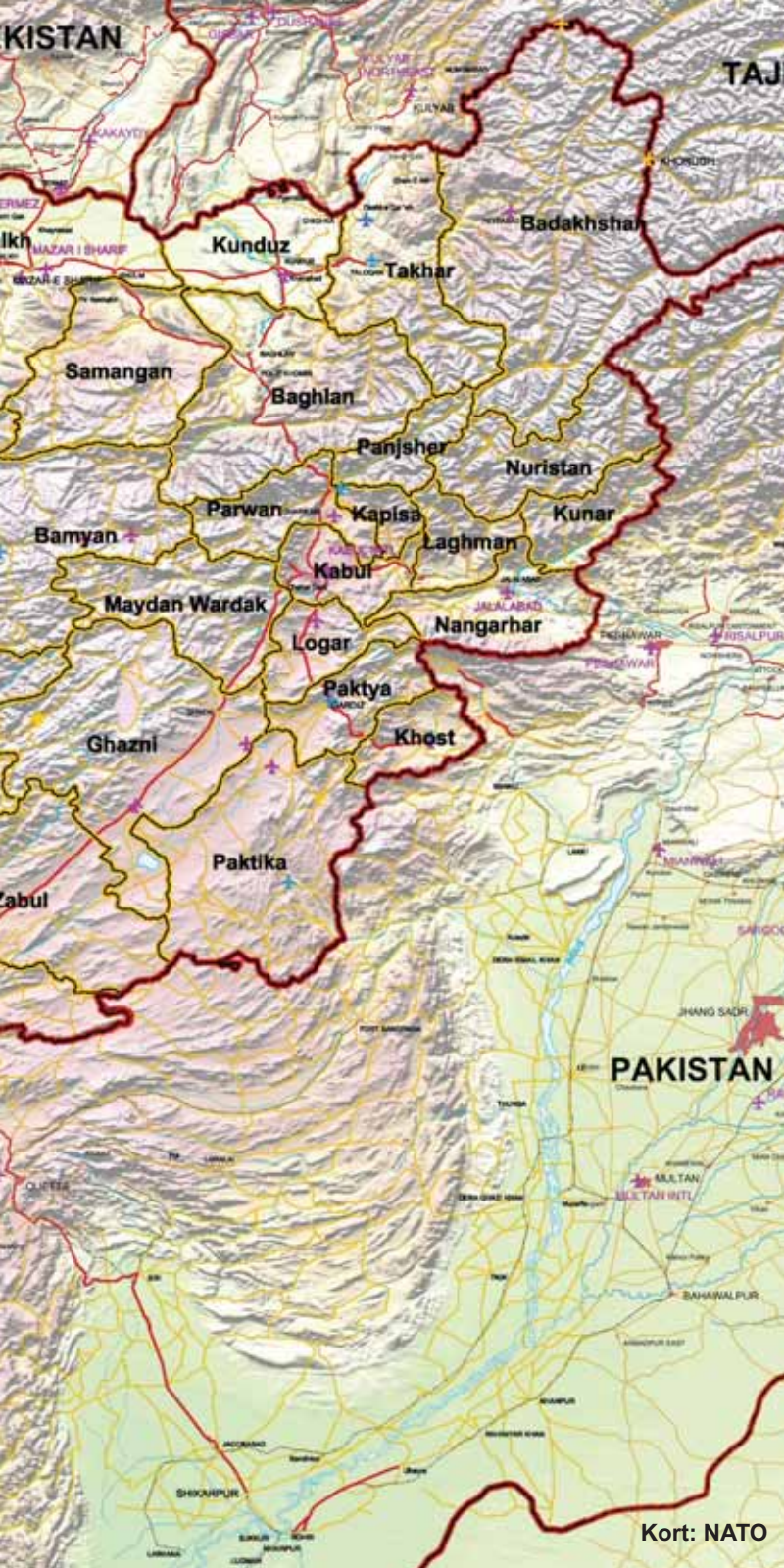

DANMARK I AFGHANISTAN

- HVORFOR, HVORDAN OG HVOR LÆNGE?

2010

KÆRE LÆSER

Danmark har bidraget til bestræbelserne på at skabe sikkerhed og stabilitet i Afghanistan siden 2001, hvor Talibanregimet blev afsat ved en internationalt støttet, militær aktion. På de næste sider kan du få svar på hvorfor, og på hvordan og hvornår opgaven er løst. Du kan læse om de danske soldaters arbejdsdag i Helmand-provinsen, og om hvordan Danmark bidrager til den civile genopbygning i hele landet. Du kan møde forskellige danskere, som arbejder i Afghanistan. Du kan læse om de udfordringer, der fortsat er, men også om nogle af de resultater, der er opnået. Formålet er at give dig et bedre grundlag til at vurdere, om indsatsen nytter.

God fornøjelse!

INDHOLDSFORTEGNELSE

Hvorfor, hvordan og hvor længe?.....	4
Danske soldater og politifolk er med til at skabe sikkerhed	8
En helt ny start for den afghanske stat.....	12
Økonomisk udvikling er hjælp til selvhjælp.....	14
Nødhjælp og støtte til flygtninge.....	16
Private danske organisationer hjælper også.....	18
Danskere på arbejde i Afghanistan.....	20
Nytter det noget?.....	22

HVORFOR, HVORDAN OG HVOR LÆNGE?

DET ER OGSÅ FOR VORES EGEN SKYLD, VI DELTAGER I KRIGEN

I 2001 vedtog et bredt flertal i det danske folketing, at Danmark skulle være med til at hjælpe afghanerne fri af Talibans diktatur og bidrage til at opbygge et nyt Afghanistan. Den danske støtte er også hjælp til selvhjælp. Vi forebygger, at terror skal ramme vores land.

Talibanstyret tillod, at terrorgrupper havde træningslejre i Afghanistan, og det var her, terrorister trænede forud for angrebene i USA den 11. september 2001 og i London i 2005.

Fred og udvikling i Afghanistan kan være med til at forhindre, at landet igen bliver et fristed for terrorister.

De danske soldater kæmper for sikkerhed i Afghanistan. Det er en uhyre vanskelig opgave og har kostet mange dræbte og sårede danske soldater. De danske soldater arbejder i stigende grad med at træne afghanske soldater, så Afghanistans hær selv med tiden kan overtage opgaven med at beskytte befolkningen.

Men sikkerhed kan ikke stå alene. Afghanistan er et af verdens fattigste lande, og varig fred kræver, at den enkelte afghaner får et bedre liv og håb for fremtiden. Derfor har Danmark siden 2002 ydet landet massiv bistand – først og fremmest i form af støtte til den afghanske regerings egne udviklingsprogrammer.

Hjælpen sker ikke uden betingelser. Den forudsætter, at

Afghanistan fortsætter sin demokratiske udvikling og øger respekten for menneskerettighederne. Især kvinders vilkår skal forbedres.

MANGLENDE SIKKERHED SKABER PROBLEMER

Afghanistan har i årtier været et farligt sted at leve. I de seneste år er der skabt en vis stabilitet i det meste af landet, men selv i flere relativt fredelige områder underminerer oprørsgrupper og rivaliserende kriminelle grupper genopbygning og udvikling. Taliban og de øvrige oprørsgrupper opererer hovedsageligt i den sydlige og østlige del af landet, hvor der fortsat er kampe. Det er netop i det sydlige Afghanistan, at de fleste danske soldater befinder sig.

Taliban og de andre oprørsgrupper kan ikke sejre på konventionel militær vis og anvender derfor andre metoder som vejsidebomber og selvmordsbomber. De rettes ikke blot mod de internationale og afghanske styrker, men også mod hjælpeorganisationer, embedsmænd og civile, der støtter den afghanske regering.

Den afghanske hær kæmper – støttet af de internationale tropper – på at fjerne Taliban og de andre oprørsgrupper fra beboede områder, så regeringen igen kan levere serviceydelser til befolkningen. Strategien kan kort beskrives som ”ryd-hold-opbyg-overdrag”:

- **Ryd:** Afghanske og internationale tropper rydder et område for Taliban og andre oprørsgrupper.
- **Hold:** Militær og politistyrker etablerer kontrol over området.
- **Opbyg:** Regeringen vender tilbage og reetablerer skoler, sundheds- og retssystem, vandforsyning mm., og det skaber jobs. De lokale sikkerhedsstyrker trænes.
- **Overdrag:** Når sikkerhedssituationen er relativt stabil, overdrages ansvaret for sikkerheden gradvist til de afghanske myndigheder, og de internationale soldater optræder i en støttende rolle. Målet er, at den afghanske regering overtager det fulde ansvar, og at de internationale soldater gradvist kan trækkes hjem.

NR 181 UD AF
182 LANDE

Afghanistan
ligger næstsidst
på UNDP's liste
over menneskelig
udvikling.

DANMARK ER IKKE ALENE

I alt 46 lande deltager i den militære indsats i Afghanistan. Mange af dem yder som Danmark også økonomisk støtte til genopbygningen. Herudover yder 20 lande alene økonomisk bistand. Alt i alt hjælper over 60 lande Afghanistan. Med soldater, med økonomisk bistand eller med begge dele.

1973

Et kup indleder årtiers konflikter og borgerkrig

ET HELT LAND SKAL GENOPBYGGES

1996

Taliban erobrer hovedstaden Kabul

Der skal skabes et solidt fundament, før Afghanistan bliver i stand til at klare sig uden hjælp udefra. Arbejdet er i fuld gang på mange områder: Hær og politi trænes, så de kan sikre ro og orden i fremtiden. Skoler, hospitaler, sundhedsklinikker, veje, lufthavne og elektricitetsværker reparereres, og der bygges nye. Læger, skolelærere og dommere uddannes. Nye love vedtages på en række områder. Der afholdes valg, så landet igen ledes af folkevalgte. Effektiv skatteoprævning og salg af råvarer skal finansiere forbedringerne.

Flere end 60 lande bidrager til Afghanistans nationale genopbygning, og de har lavet en arbejdsdeling. Danmark tager sig særligt af:

- grundskoleundervisning
- landsbyernes egne udviklingsprojekter
- lån til afghanere, der vil starte egen virksomhed
- finansiering af valg
- menneskerettigheder og kvinders rettigheder

På det militære område har Danmark siden 2006 taget sig af sikkerheden i en del af den uroplagede Helmand-provins.

De afghanske sikkerhedsstyrker kan endnu ikke selv sørge for sikkerheden, mener et flertal af afghanerne, der derfor ønsker, at de internationale styrker foreløbigt bliver i Afghanistan.

2001

11. sep: Al Qaidas terrorangreb i USA

Talibanregimet nægter at udlevere Osama bin Laden fra Al Qaidas træningslejr i Afghanistan

7. okt: USA og Storbritannien angriber Afghanistan - Operation Enduring Freedom

5. dec: Bonn-fredsftalen mellem parterne i den vindende afghanske koalition: De beslutter at indføre demokrati og anmoder det internationale samfund om hjælp til sikkerhed og genopbygning

20. dec: FN godkender den internationale sikkerhedsstyrke ISAF

22. dec: En overgangsregering med Hamid Karzai i spidsen indsættes

5. jan: På donorkonference i Tokyo loves Afghanistan penge til genopbygning

Danmark giver tilsagn om 500 mio. kr. over fem år

11. jan: Folketinget vedtager at sende soldater til Afghanistan

Jan. - feb: De første internationale fredsbevarende tropper ankommer – heriblandt de første danske soldater

April: Danmark åbner repræsentationskontor i Kabul
Det opgraderes i 2006 til ambassade

2002

ROHULLAH, 13 ÅR OG - NÆSTEN - SELVMORDSBOMBER.

"Jeg havde mange skænderier med mine forældre om alting. Så jeg flygtede til Miramshah i Pakistan. Shawkat [en ven af en bekendt] tog mig med til en madrasa, [religiøs kostskole] hvor der var omkring 25 andre drenge – nogle yngre, nogle ældre end mig. Shawkat og andre mænd underviste os i islam, Jihad og hellig krig. En eftermiddag lykønskede de mig og sagde, at jeg var blevet udvalgt til at blive martyr. Så ville jeg komme i himlen og blive husket som en helt. De fortalte mig også, at jeg ville optjene flere velsignelser, hvis jeg udløste min selvmordsvest et sted med mange mennesker. Men den første aften, jeg var tilbage i Afghanistan, blev jeg arresteret. Jeg ved, at jeg har gjort noget galt og fortryder det. Jeg savner mine forældre, brødre og søstre. Og jeg ønsker, at jeg aldrig var flygtet hjemmefra." Rohullah sidder i dag i fængsel i Afghanistan.

Kilde: IRIN

Foto: IRIN

CIVILE TAB

Det kan ikke undgås, at civile afghanere rammes af konflikten.

Selv om de afghanske og internationale sikkerhedsstyrker gør alt for at undgå civile tab, sker det nogle gange, at de forkerte rammes, fordi oprørerne gemmer sig blandt – og klæder sig som – lokalbefolkningen.

Oprørsgrupperne er ifølge FN ansvarlige for 2/3 af de civile tab. De benytter vejside- og selvmordsbomber og angriber og dræber civile, som samarbejder med regeringen.

2003

Danske F-16 fly går i luften over Afghanistan, og kaster bomber

2004

4. jan: Loya Jirga, "Det store Råd" vedtager en ny, demokratisk forfatning

HVEM ER TALIBAN OG DE VOLDELIGE OPRØRSGRUPPER?

De voldelige oprørsgrupper udgør ikke en ensartet eller samlet gruppe. Nogle er rene kriminelle bander. Den største gruppering er Taliban. Men Taliban er ikke en egentlig organisation med traditionel ledelse, snarere et netværk af forskellige samarbejdende grupper. Derfor er det svært at indgå aftaler med Taliban om fred og forsoning.

HVOR KOMMER TALIBAN FRA?

Taliban rekrutterer primært fra pashtun-stammen, men det er vigtigt at understrege, at kun en lille del af pashtunerne støtter Talibans mål og metoder. Pashtunerne lever på begge sider af den afghansk-pakistanske grænse. Nogle slutter sig til Taliban af ideologiske årsager, andre gør det for at tjene penge, eller fordi Taliban truer dem eller deres familie.

HVAD VIL TALIBAN?

Taliban ønsker at komme tilbage til magten i Afghanistan og genindføre deres særlige kombination af streng fortolkning af koranen og normer fra bondekulturen i syd. Da de havde magten, dikterede de blandt andet, at kvinder ikke måtte arbejde uden for hjemmet. Heller ikke kvindelige læger måtte arbejde, så kvinder og piger blev forment adgang til lægehjælp, fordi de ikke måtte behandles af mandlige læger. Kvinder skulle bære heldækkende burka, og piger måtte ikke gå i skole.

Taliban har aldrig vundet et valg i Afghanistan, og en meningsmåling for bl.a. BBC viser, at kun 6 pct. af den afghanske befolkning ønsker, at Taliban igen skal regere landet. Taliban har en legitim ret til at forfægte politiske holdninger og kan gøre det som et politisk parti, ikke med våben.

Danske soldater indsættes i Feyzabad i det nordlige Afghanistan

9. okt: Hamid Karzai vinder præsidentvalget med 55 pct. af stemmerne

Lancering af strategi for dansk udviklingsbistand til Afghanistan 2005-09

18. sep: Første parlaments- og provinsvalg i mere end 30 år

2005

Første danske soldater i Helmand Slaget om Musa Qala

2006

1. jun: Folketingsbeslutning om at øge det danske militære engagement og sende dansk kampgruppe til det centrale Helmand

2007

Samlet militær og civil strategi for Danmarks engagement 2008-12

2008

Første årlige plan for den danske indsats i Helmand

Aug.- okt: Hamid Karzai genvælges som præsident, men er svækket pga. massiv valgsvindel

2009

Dec: NATO og USA annoncerer øget vægt på træning af afghanske sikkerhedsstyrker og gradvis overdragelse af sikkerhedsansvaret

DANSKE SOLDATER OG POLITIFOLK ER MED TIL AT SKABE SIKKERHED

DANSKE SOLDATER I VÆBNET KAMP

Den internationale indsats har generelt skabt bedre sikkerhed i Afghanistan. I de nordlige, centrale og vestlige dele af landet er der kommet fart i genopbygningen. Men det går langsommere i de provinser, der stadig er hærget af uro – ikke mindst i Helmand-provinsen i det sydlige Afghanistan.

Det er netop i Helmand-provinsen, de fleste af de ca. 750 danske soldater i Afghanistan opererer sammen med soldater fra Storbritannien, USA, Estland og Bosnien-Herzegovina. Og naturligvis også med de afghanske sikkerhedsstyrker – dvs. soldater og politifolk.

I Helmand bor mange af de danske soldater i Camp Price uden for byen Gereshk, som ligger midt i de danske soldaters ansvarsområde. Andre bor i de fremskudte baser eller i de internationale styrkers store fælles lejre, Camp Bastion.

I første omgang koncentrerer sikkerhedsindsatsen om de tættest befolkede områder. Danmark har ansvaret for at skabe sikkerhed i den centrale del af Helmand-provinsen i og omkring byen Gereshk. Gereshk er en vigtig handelsby og ligger på Hovedvej 1, som forbinder alle de største byer i Afghanistan. Sikkerheden i byen har derfor stor betydning for den økonomiske udvikling i hele provinsen.

FN-MANDAT

Grundlaget for den internationale militære og civile bistand til Afghanistan er FN's resolutioner, der understreger, at situationen i landet er en trussel mod international fred og sikkerhed.

Resolutionerne anmoder det internationale samfund om at hjælpe den afghanske regering med at skabe og opretholde sikkerhed og med at udstrække sin myndighed til hele landet for at fremme fred og stabilitet i regionen og globalt og bidrage til at forbedre levevilkårene for den afghanske befolkning.

De danske soldater hjælper den afghanske hær med at trænge oprørsgrupper ud af området. De danske soldater er også på patruljer og taler med den lokale befolkning – både for at skabe tillid og få oplysninger.

En af de vigtigste opgaver for de danske soldater er at uddanne deres afghanske kolleger, så de efterhånden bliver i stand til at gennemføre militære operationer alene. Danmark skal ikke have soldater i Afghanistan til evig tid. Strategien for den danske indsats fastslår netop, at den danske militære indsats skal omlægges og reduceres i takt med, at de afghanske styrker selv kan holde ro og orden.

VIDSTE DU

- at de danske soldater er del af den internationale sikkerheds-skabende styrke ISAF (International Security Assistance Force). ISAF er ledet af NATO. Mere end 40 lande, heraf 26 NATO-lande deltager i ISAF. Fem af landene er muslimske. Læs mere på www.ISAF.NATO.int

SE EN FILM OM SOLDATERNES ARBEJDE

Soldaterne har mange forskellige opgaver – de skal blandt andet gå på patrulje, deltage i væbnet kamp, tale med lokalbefolkningen om sikkerheden og lave aftaler med de lokale myndigheder om, hvilke områder der skal beskyttes. Det er også soldaterne, der skal sætte de allerførste udviklingsprojekter i gang, indtil sikkerheden er god nok til, at de civile myndigheder og hjælpeorganisationer kan arbejde i området.

På Forsvarsministeriets hjemmeside kan du se en film om soldaternes arbejde: www.fmn.dk/temaer/afghanistan.

Foto: Kenneth Rimm

DANIEL HENRIKSEN, SOLDAT, 22 ÅR. HAR VÆRET UDSENDT TIL HELMAND.

"Før vi skulle ud på patrulje, ringede jeg altid til min mor og sagde, at jeg elsker hende og holder meget af hende. Det var sådan en slags kodeord for, at nu skulle jeg ud, hvor det er farligt – uden at der blev sat ord på det. Jeg gør det her for Danmark. Og jeg er stolt af det, stolt af det, vi gør, stolt af at være dansker. Jeg føler, jeg har gjort en forskel. Jeg har sgu' gjort mit til, at verden kan blive et bedre sted at leve."

Soldaterne er de første, som taler med de lokale om deres behov. Først når sikkerheden er bedre, kan de afghanske myndigheder og civile organisationer arbejde i området.

SÅ CIVILT SOM MULIGT – SÅ MILITÆRT SOM NØDVENDIGT

Den danske indsats skal gradvist fokusere mere på den civile genopbygningsindsats og mindre på den militære indsats. Selv om uroen fortsat bremser genopbygningen i Helmand-provinsen, er der også her sket fremskridt. Sikkerheden er forbedret så meget, at det igen er muligt for de afghanske myndigheder at arbejde ude i distrikterne og vise befolkningen, at regeringen vil lytte til de lokale. Da Danmark i 2006 indsatte soldater i Helmand, var myndig-

hederne kun til stede i fem af Helmands 13 distrikter. Nu er der guvernører i 10 distrikter.

Med dansk støtte er der bygget to nye skoler, og et lærerseminarium er restaureret og genåbnet. Byggeri af yderligere ni skoler og tre kollegier er sat i gang, og de ventes færdiggjort i 2010-11. Et dansk stipendieprogram giver op til 2000 elever fra yderdistrikter adgang til uddannelser i hovedbyen Lashkar Gah. Og der er oprettet en fødeklinik og en jordmoderskole – det havde ikke været muligt under Taliban-styret.

SÅ MEGET KOSTER DANMARKS ENGAGEMENT I AFGHANISTAN

Det militære engagement betyder ekstraudgifter for det danske forsvar på ca. 1 milliard (tusind mio.) kr. om året. Udviklingsbistand og nødhjælp 460 mio. kr. (2009). Dertil kommer de menneskelige omkostninger. 31 danske soldater er dræbt i Afghanistan. 80 danskere er såret i lettere eller invaliderende grad (pr. 22. marts 2010).

DANSKE POLITIFOLK I AFGHANISTAN

Politiet er desværre mere frygtet end savnet mange steder i Afghanistan. Der er talrige eksempler på, at afghanske politifolk forlanger bestikkelse og misbruger deres stilling. Det skal danske politifolk i Afghanistan være med til at ændre ved at oplære det afghanske politi i almindelige politiopgaver og uddanne helt nye politifolk.

Men det skal gå stærkt. Derfor må de afghanske politifolks grunduddannelse i første omgang begrænses til seks ugers træning, inden de bliver sendt på arbejde. En dansk politiuddannelse tager fire år. Hertil kommer, at det er svært at rekruttere kvalificerede politielever, fordi lønnen for politifolk er dårlig og arbejdet meget farligt. 70-80 pct. af de nye politiaspiranter er analfabeter, 35-40 pct. er narkomaner og 8-10 pct. alkoholikere.

Danmark samarbejder derfor med det afghanske indenrigsministerium for at sikre, at politifolkene i fremtiden får en løn, de kan leve af. Højere løn vil tiltrække mere kvalificerede folk og mindske fristelsen til at forlange bestikkelse. Der gøres også forsøg med at overføre politifolkenes løn direkte via mobiltelefon for at mindske korrupsion. Tidligere forsvandt en del af politifolkenes løn nemlig, før den nåede frem.

Danmark underviser især afghanske polititrænere, så de kan undervise mange andre lokale kolleger. Også i Helmand-provinsen er der danske politifolk. De træner lokalpolitiet i det danske operationsområde og giver dem bl.a. gode råd om, hvordan man behandler anholdte korrekt. Men alt i alt er det en svær opgave, de danske politifolk er på.

Der er cirka 20 danske politirådgivere i Afghanistan som en del af den samlede europæiske politi-indsats, EUPOL.

Foto: Kenneth Rimm

MICHAEL LILLEBALLE, POLITI-BETJENT I VOLLSMOSE, 45 ÅR. Udstationeret i Kabul.

”Vi har en udfordring i at få civilbefolkningen til at tro på politiet. I træningen fortæller vi dem om etik, moral og korrupsion. Vi snakker om nærpoliti – hvor vigtigt det er at være en del af lokalbefolkningen. Jeg fortæller dem, at hjemme, hvor jeg kommer fra, kan mine kolleger og jeg ikke løse politiopgaverne alene. Vi er afhængige af, at folk fortæller os, hvad der foregår. Fra kilder rundt i byen hører vi, at folk nu kan mærke en forskel i politiets adfærd. Det tager vi som et skulderklap. Vi kan mærke, at vi flytter noget hernede.”

EN HELT NY START FOR DEN AFGHANSKE STAT

Det var et Afghanistan hærget af årtiers borgerkrig og diktatur, der efter Taliban-styrets fald i 2001 skulle hjælpes til en ny start. Og der er lang vej igen, før det nye demokrati fungerer, og stat og regering kan levere basale ydelser som uddannelse og lægehjælp samt lov og orden. De afghanske myndigheder fungerer knap nok: ministerier er fortsat under opbygning, nye love skal vedtages, og den alvorlige mangel på uddannede embedsfolk afhjælpes. Hertil kommer udbredt korruption og magtmisbrug, som får lov at florere, fordi viljen og kapaciteten til at forfølge mistænkte mangler. Derfor vil der i årtier fremover være brug for, at udlandet hjælper med både rådgivere og penge.

Det nye demokrati er en styreform, som afghanerne har forhåbninger til, men som endnu ikke rigtig har bevist sit værd. Det tager lang tid at opbygge et demokrati, men de første spæde skridt er taget.

AFGHANERNE SKAL SELV STYRE UDVIKLINGEN

Afghanistan skal være et sikkert sted at leve. Afghanerne skal opleve, at myndighederne dækker basale behov, så den enkelte kan forsørge sin familie. Landets regering har – i samarbejde med donorerne – lavet en konkret plan for akutte og mere langsigtede behov i hver sektor: vand, transport, sundhed, uddannelse, landbrug, råstoffer og så videre.

De lande, der hjælper Afghanistan, har delt opgaverne mellem sig. Fra dansk side støttes statsopbygningen ved bl.a. at finansiere valg, offentlige lønninger og ved at støtte menneskerettigheder og kvinders rettigheder.

Et vigtigt princip for den danske bistand er, at den så vidt muligt kanaliseres igennem de afghanske ministerier. Den afghanske regering skal være herre i eget hus og hjælpes med at blive i stand til selv at styre Afghanistans udvikling. Det bliver den ikke, hvis donorlandene selv vælger og gennemfører de projekter, de vil støtte.

DANMARK BETALER LÆRERES LØN

Aflønning af offentligt ansatte er en stor udgift på Afghanistans nationalbudget. Men statens indtægter fra minedrift, skatter og told kan langt fra dække udgifterne. Derfor er udenlandske donorer som Danmark med til at finansiere de offentligt ansattes løn. Det giver især god mening, fordi uddannelse er en af de sektorer, som dansk bistand fokuserer på. Halvdelen af alle offentligt ansatte i Afghanistan er skolelærere. Uden løn til dem bryder uddannelsessystemet sammen.

Det er dyrt og besværligt at afholde valg i Afghanistan. Mange steder skal valgurner og stemmesedler transporteres til afsidesliggende byer på æsler. Foto: UNAMA

Masooda, 18 år, stemmer for første gang. 83 pct. af befolkningen synes kvinder skal have mulighed for at stemme til valgene. 27 pct. af parlamentets medlemmer er kvinder – det er mere end i de fleste vestlige lande. Foto: UNAMA

DEMOKRATI FOR FØRSTE GANG

Afghanerne har siden 2001 valgt præsident (to gange), parlament, provins- og lokalråd ved demokratiske valg for første gang i mere end 30 år. Den måde, valgene er afviklet på, har medført skarp og berettiget kritik. Det tager tid at indføre demokrati i et land præget af konflikt, klan-samfund og lokale magtfulde mænd.

Danmark har bistået med at udarbejde landets nye forfatning og medfinansierer afholdelsen af valg. Danmark medvirker også til at uddanne nye parlamentarikere, så de forstår deres rolle og demokratiets spilleregler.

KVINDER I KLEMME

Afghanistans nye forfatning fra 2004 siger alle de "rigtige" ting: menneskerettighederne skal overholdes, kvinder og mænd har lige rettigheder, ytringsfrihed skal respekteres. I praksis ser det imidlertid anderledes ud, og det lider især afghanske kvinder og piger under. De bliver udsat for både undertrykkelse, diskrimination og vold i hjemmet. De er ofte retsløse, når det kommer til arv og ejerskab til jord. Piger bliver tvangsgift, og mange bliver bortgiftet, længe før de har nået lovens minimumsalder på 16 år. Det sker ofte for at skaffe penge til familien eller som bod for forbrydelser.

Også på andre områder halter retssikkerheden. Forbrydelser bliver ikke efterforsket, og forbrydere bliver ikke retsforfulgt. Ytringsfriheden er under pres, og journalister skal være forsigtige.

Danmark arbejder for at forbedre menneskerettighederne ved at lægge et vedholdende, politisk pres på den afghanske regering. Danmark støtter også organisationer, der fører retssager for fattige, opretter herberger for kvinder og uddanner uafhængige journalister. Danmarks særlige indsats for pigers uddannelse har også det sigte, at den vil være med til at sætte kvinder bedre i stand til at kende deres rettigheder og til at forsvare og forsørge sig selv.

Der synes at være lys forude for Afghanistans kvinder.

Opbakningen til ligestilling i befolkningen er stærkt forbedret: 87 pct. synes, der skal være lige uddannelsesmuligheder for kvinder og mænd. 67 pct. synes, at kvinder skal have lov til at arbejde uden for hjemmet.

Kilde: Asia foundation, meningsmåling i oktober 2009

ØKONOMISK UDVIKLING ER HJÆLP TIL SELVHJÆLP

Afghanistan er et af verdens fattigste og mindst udviklede lande. Afghanernes sundhedstilstand er blandt de ringeste i verden. Den forventede levealder er blot 44 år. Fejlernæring og underernæring er udbredt – næsten halvdelen af befolkningen får ikke mad nok. Afghanistan har desperat brug for økonomisk udvikling for at trække sig selv op fra bundplaceringen på listen over verdens fattigste lande. Men det kræver hjælp udefra i en årrække.

Danmark har valgt især at støtte landets økonomiske og sociale udvikling. Det sker ved at finansiere skolegang for børn og skabe job for forsørgere. Andre donorlande bidrager på andre områder.

UDDANNELSE ER EN INVESTERING I FREMTIDEN

Afghanske forældre vil gerne sende deres børn i skole og ser uddannelse som en vej ud af fattigdom. De vil gerne have bygget nye skoler i deres område og genopbygget dem, Taliban ødelægger. Under Taliban måtte piger ikke

gå i skole og kvinder ikke undervise. Resultatet var, at kun 700.000 drenge ud af Afghanistans ca. 15 mio. børn gik i skole. I dag går mere end 7 mio. børn – heraf 1/3 piger – i skole, og en undersøgelse viser, at ni ud af ti afghanere mener, at der skal være lige uddannelsesmuligheder for kvinder og mænd.

Men der lang vej igen. Kun tre ud af ti voksne afghanere kan læse og skrive. I Helmand-provinsen kan blot tre pct. af kvinderne og seks pct. af mændene læse og skrive. Uddannelse er en nødvendig, men langsigtet investering. Først om 15-20 år vil effekten af en bedre uddannet befolkning kunne ses.

Danmark finansierer en væsentlig del af det afghanske undervisningsministeriums udgifter: Skolebyggeri, trykning af skolebøger, uddannelse af og lønninger til lærere. Siden 2002 er 3.500 skoler nybygget eller genopbygget, men der brug for mange flere, før alle børn kan komme i skole.

Eleverne i Badakshan glæder sig til, at deres nye skole bliver færdigbygget, inden sneen kommer i oktober. I fremtiden kan de også gå i skole om vinteren. Landsbyens beboere har selv samlet sten til børnenes nye skole. Danmark betaler for bygningsarbejdernes løn og for de materialer, som ikke findes i området, for eksempel vinduer og træ til taget.

MIKROLÅN SKABER JOBS OG INDTÆGTER

Afghanerne mangler desperat jobs og indtægtsmuligheder for at komme ud af fattigdommen. Her gør Danmark også en særlig indsats, bl.a. ved at finansiere et landsdækkende program, som giver små lån til folk, som vil starte egen virksomhed. Det er også kendt som mikrofinansiering. Overraskende nok er 60 pct. af lånerne kvinder. De starter typisk en lille hjemmeproduktion for at kunne sælge af den. Det kan være et hold høns, så de kan sælge æg. Eller en ko, så de kan sælge mælken eller lave yoghurt og sælge den. Lånet kan også være til en symaskine eller en tæppevæv. Eller til en lille skønhedssalon, som der skyder mange op af i byerne. Mændene starter typisk en butik eller køber en traktor og pløjer for andre mod betaling.

SYNLIG UDVIKLING I LANDSBYERNE

Et af de udviklingsprogrammer, der er mest populært blandt afghanerne, er et, der giver lokale beboere mu-

lighed for selv at starte genopbygningen af deres egen landsby. Landsbyen får ganske enkelt 1.000 kr. per familie, og beboerne skal i fællesskab blive enige om, hvad pengene skal bruges til. Ca. 22.000 landsbyer – eller næsten alle landsbyer i Afghanistan – har fået penge fra programmet, som også Danmark støtter.

Bloktilskuddene giver de nyvalgte landsbyråd penge at arbejde med og lokalbefolkningen håndfaste tegn på, at udviklingen når ud til dem. Pengene bruges typisk til at etablere en brønd eller en vandledning fra bjergene, så kvinder og børn slipper for at bruge mange timer hver dag på at hente vand. Samtidig er det rene vand med til at forbedre sundheden. Nogle penge bruges til veje, så bønderne hurtigere kan komme til markedet med deres varer. Andre penge bruges til en fælles el-generator, så alle huse kan få lys, og familien kan arbejde i huset om aftenen og børnene læse lektier.

HÅB OM ET VÆRDIGT LIV

Haji Bibi, 45 år, mistede både sin mand og eneste søn i krigen og må nu bo hun sammen med sin datter hos svigersønnens familie. Men familien er fattig, og Haji Bibi er en belastning for dem. Da hun hørte om mulighederne for mikrolån, så hun en vej ud af afhængigheden. Hendes første lån var på 1.000 kr. For dem åbnede hun en lille bod. Haji Bibi siger: "Jeg var en byrde for min svigersøns familie, og det fik mig til at tabe modet. Nu er jeg respekteret, fordi jeg tjener penge og bidrager til familien. Jeg tror på, at jeg kan drive min butik og stå på egne ben. Takket være mikrofinansiering." Haji Bibi har nu betalt lånet tilbage og taget et nyt for at udvide butikken.

Kilde: IRIN

Foto: IRIN

NØDHJÆLP OG STØTTE TIL FLYGTNINGE

MAHMOOD OG HANS FAMILIE VENDER TILBAGE TIL ... INGENTING

Mange internt fordrevne, som drengen Mahmood (bagerst) og hans brødre, har ikke mulighed for at gå i skole. Mahmood og hans yngre søskende går et kvarter for at hente vand i små bøtter, men der er ikke nok til at vaske sig. "Jeg tog min bror med hen til en skole, men de ville ikke modtage ham, fordi han var for beskidt", siger Mahmood. En lerklinet hytte er familiens bolig, efter at de flygtede fra deres landsby, da Mahmoods far og onkel var blevet dræbt af Taliban. Familien har mistet alt. Mahmood og hans bedstefar tager hver dag ind til den nærmeste by og forsøger at tjene lidt, ved at vaske biler, eller løbe ærinder for andre. Men ellers overlever de på almisser. Børnene må hjælpe til så godt de kan.
Kilde: IRIN.

De sidste 30 års krig har fået millioner af afghanere til at flygte. I 2001 var næsten en fjerdedel af landets befolkning flygtet ud af landet. De fleste bosatte sig i flygtningelejre i nabolandene Pakistan og Iran, mens færre rejste til vestlige lande. Der er stadig omkring to mio. afghanske flygtninge i Pakistan og Iran, men cirka fem mio. er vendt tilbage, og flere er på vej. Det tyder på, at de tror på en fremtid i Afghanistan.

For de mange flygtninge, der hverken har bolig eller arbejde at vende tilbage til, er mulighederne ringe, og myndighederne kan hverken anvise boliger eller job. Nogle hjemvendte havner i midlertidige lejre – nu blot i Afghanistan. Det er her, de hjemvendte selv må skabe sig en ny tilværelse, og lejrene skal med tiden blive til nye landsbyer. Danmark giver økonomisk støtte til at bygge huse og brønde og hjælper med mægling i konflikter om jordrettigheder. Danmark støtter også, at der bygges skoler i de nye bosættelser.

FORDREVE I SIT EGET LAND

Ud over de flygtninge som vender hjem fra udlandet, findes der ca. 300.000 'internt fordrevne' afghanere. De er flygtet fra ét område til et andet i Afghanistan. Årsagerne kan være væbnet konflikt, tørke eller fattigdom.

Kilde: UNHCR

NÅR NATURKATASTROFEN RAMMER

Afghanistan har et barsk klima. Somrene kan være så tørre, at høsten slår fejl. Vintrene så hårde og lange, at maden slipper op, og de mest udsatte – gamle, børn og syge – dør af kulde. Når sneen smelter i bjergene om foråret, kan det forårsage store oversvømmelser og

jordskred, der lukker vejene. Dertil kommer risikoen for jordskælv. Når naturkatastrofer rammer, bidrager Danmark til FN's katastrofehjælp, der bl.a. består af fødevarerhjelpe, tæpper og telte.

Afghanistan har meget at slås med. I maj 2009 skabte usædvanligt kraftige regnskyl oversvømmelser og voldsomme ødelæggelser i fem provinser i det nordlige Afghanistan. FN's fødevarerprogram uddelte nødrationer bestående af hvede, proteinrigt ærtemel, olie og salt. Foto: WFP

VERDENS LAVESTE LEVEALDER

Gennemsnitslevealderen i Afghanistan er den laveste i verden. 44 år for mænd og 43 år for kvinder. En femtedel af alle børn dør, før de er fyldt fem år.

PRIVATE DANSKE ORGANISATIONER HJÆLPER OGSÅ

De private, danske hjælpeorganisationer (NGO'er/Non-Governmental Organisations), som arbejder i Afghanistan, får tilskud til deres aktiviteter fra Danmarks statslige udviklingsbistand (også kaldet DANIDA). Af de 460 mio. kr., som Danmark årligt yder Afghanistan i udviklingsbistand, går ca. 40 mio. kr. gennem hjælpeorganisationerne.

Flere danske hjælpeorganisationer har mange års erfaring i Afghanistan – nogle af dem har arbejdet i landet i mere end 30 år. Deres store kendskab til de lokale forhold betyder, at de i vidt omfang har kunnet holde sig fri af den væbnede konflikt. De arbejder kun dér, hvor de kan regne med lokalbefolkningens beskyttelse.

En stor del af organisationernes projekter gennemføres i landdistrikter, og de er med til at bringe udvikling til områder, som den afghanske regering endnu ikke er nået ud til. Det tætte samarbejde med lokalbefolkningen sikrer, at støtten går til projekter, de lokale virkelig ønsker. Det øger chancerne for, at de kan drives videre, efter at støtten ophører. Organisationernes lange erfaring i Afghanistan er en væsentlig årsag til, at mange af deres projekter er succesrige.

Hjælpeorganisationerne har hver deres måde at arbejde på og hver deres fokusområde: sundhed, landbrug, vandforsyning, børnecirkus, idræt og minerydning.

DACAAR (Danish Committee for Aid to Afghan Refugees) er den største danske hjælpeorganisation i Afghanistan. DACAAR's håndpumper sikrer millioner af afghanere på landet rent drikkevand. DACAAR arbejder også med landbrug og kurser for kvinder, så de kan komme i gang med håndværk og tjene deres egne penge.
www.dacaar.org

DAARTT (Danish Assistance to Afghan Rehabilitation and Technical Training) opfører og vedligeholder skoler. Dels for donormidler, dels for den afghanske regering. DAARTT har hjulpet det afghanske undervisningsministerium med at udforme retningslinjer og standarder for alt skolebyggeri i Afghanistan.
www.folkehjaelp.dk og www.daartt.org

MOBILE MINI CIRCUS (MMCC) lærer børn akrobatik og bruger forestillinger som et middel til at undervise børn og voksne i vigtigheden af f.eks. at vaske hænder og bruge rent drikkevand.
www.afghanmmcc.org

Selvom danske DACAAR har været med til at sikre 6 mio. afghanere rent drikkevand, er der langt igen: $\frac{3}{4}$ af befolkningen mangler fortsat adgang til rent drikkevand.
Foto: UNAMA

PENGENE RÆKKER LANGT

En ældre dansk kvinde donerede i 2008 fem mio. kr. til DAARTT. Efter at have rådført sig med DAARTT om egnede projekter valgte hun, at pengene skulle bruges til et kollegium for kvindelige studerende på universitetet i Kapisa-provinsen og til at bygge to gymnasier for piger.

De afghanske mineryddere har en stor opgave foran sig. Målet er, at landet skal være totalt ryddet for miner i 2013. Foto: UNAMA

MISSION ØST arbejder i de afsidesliggende provinser i det nordlige Afghanistan. Fokus er dels på basal sundhed, hygiejne og rent drikkevand, dels på landbrug: introduktion af nye afgrøder, bedre dyrkningsmetoder og honningproduktion. Mission Øst igangsætter også kvindegrupper. www.miseast.org

DANISH DEMINING GROUP rydder områder for ueksploderet ammunition og miner. De uddanner afghanske mineryddere – 5.000 afghanske mineryddere er trænet op. Organisationen er i færd med at overdrage deres projekter til de afghanske myndigheder. www.danishdeminiggroup.dk

DEN DANSKE AFGHANISTAN KOMITÉ driver et distriktshospital, to større og otte mindre sundhedsklinikker samt syv såkaldte sundhedsposter i den vestlige provins Herat. Distriktshospitalet er netop af sundhedsmyndighederne blevet udpeget som et skoleeksempel, der skal inspirere undervisningen af sundhedspersonale i resten af landet. DAC har også et kollegium for jordemoder- og sygeplejeelever. www.afghan.dk

GLOBAL EDUCATION THROUGH SPORT (GES) er et samarbejde med seks centre i Kabul, der tilbyder undervisning for fattige børn, der arbejder på gaden for at forsørge deres familie. Centrene besøges hver uge af flere tusinde gadebørn. GES uddanner idrætsundervisere, der laver sportsaktiviteter for både drenge og piger på centrene. Sportsaktiviteterne giver børnene succesoplevelser, styrker deres selvværd og lærer dem sociale kompetencer. GES samarbejder også med undervisningsministeriet om at bygge bro mellem gadecentrene og skolerne. www.globaledusport.org

DU KAN OGSÅ GØRE EN FORSKEL

Du kan donere midler til de hjælpeorganisationer, som i forvejen arbejder i Afghanistan. Du kan også selv starte projekter. Men så er det en fordel at have en afghansk institution eller organisation som partner. Eller at samarbejde med en af de danske organisationer, der kender landet.

Private danskere og danske organisationer kan søge støtte til bl.a. transport af indsamlet, brugt tøj eller udstyr. Information om det findes på Projekttrådgivningens hjemmeside: www.prngo.dk og på Mellemløseligt Samvirkes side om "Genbrug til syd" www.ms.dk/sw760.asp. Støtte til kulturudveksling kan søges på www.dccd.dk

ET SØNDRSKUDT SUNDHEDSVÆSEN

Afghanistan har verdens højeste småbørns- og mødredødelighed. Hver ottende kvinde dør i forbindelse med barsel. Der er kun 9.000 jordemødre og sygeplejersker til en befolkning på 29 mio. Det ville svare til, at der kun var 1.500 jordemødre og sygeplejersker i Danmark. Der er 30 gange så mange – 45.000.

DANSKERE PÅ ARBEJDE I AFGHANISTAN

Vi hører meget om de udsendte danske soldater, men der arbejder mange andre danskere i Afghanistan.

Soldaterne: Folketinget har givet mandat til, at der kan udsendes op til 750 danske soldater til Afghanistan. De fleste – ca. 700 – er udstationeret i Helmand-provinsen. Resten er tilknyttet andre dele af den internationale operation. Nogle arbejder f.eks. i ISAF's hovedkontor i Kabul med at planlægge træningen af de afghanske soldater, andre i Kabul lufthavn med transport af de danske soldater. I perioder er der udsendt danske lægehold og jægersoldater.

Den danske ambassade i Kabul er bindeleddet mellem Danmark og Afghanistan. Ambassaden har ansvar for at fremføre danske synspunkter over for den afghanske regering og forhandler med de afghanske myndigheder om den danske indsats i Afghanistan.

Ambassaden har også ansvaret for at tilrettelægge den danske udviklingsbistand og koordinere den med de 64 andre lande, som hjælper Afghanistan. Der er udsendt en ambassadør og 10 andre civile medarbejdere.

Faglige eksperter er udsendt til Helmand-provinsen for at rådgive om uddannelse og stabilisering. Nogle arbejder direkte med de afghanske myndigheder, andre planlægger de dansk-finansierede, civile projekter, som udføres af afghanske firmaer. Der er udsendt seks civile rådgivere til Helmand.

Politifolk er udsendt for at rådgive, træne og overvåge det afghanske politi. De fleste af de ca. 20 danske politirådgivere er udsendt som en del af den europæiske politimission i landet, EUPOL. Mere end halvdelen arbejder i Kabul, mens resten er udsendt til forskellige provinser.

INGE-LISE AAEN, JORDMODER, 62 ÅR. BOR OG ARBEJDER I HERAT.

Inge-Lise Aaen leder Dansk Afghanistan Komités sundhedsarbejde i Herat-provinsen i det vestlige Afghanistan. Det omfatter et distrikthospital, ti sundhedscentre, et kvindekollegium for sygepleje- og jordemoderstuderende samt mange omrejsende sundhedstuderende mener, at det er helt nødvendigt med hjælp til netop de roligere dele af Afghanistan, hvis freden skal have en chance. "Udviklingen er på vippen. Jeg ved ikke, om krigen får overtaget, eller en fredelig udvikling får en chance. Men jeg ved, at hvis vi skal holde provinser som Herat uden for krigen, skal de have hjælp."

Foto: Charlotte Aagaard

Private danske hjælpeorganisationer (NGO'er eller Non-Governmental Organisations). De danske hjælpeorganisationer i Afghanistan har også medarbejdere i landet, nogle af dem mere end 1.000 ansatte. Men kun et fåtal af dem er danske. Antallet af udsendte danskere varierer fra NGO til NGO, men det samlede antal ligger typisk under 50.

FN og andre internationale organisationer har danske-re ansat som rådgivere i Afghanistan.

Private danske firmaer: Flere danske firmaer – lige fra autoværksteder over medicinalindustri og mobiltelefoni til leverandører til militærlejre – har valgt at etablere sig i Afghanistan, nogle af dem med danske ansatte udsendt.

VIL DU HAVE JOB I AFGHANISTAN?

Du kan søge job i organisationer, der arbejder i Afghanistan, eller blive rådgiver for den afghanske regering. Se jobopslagene på de danske NGO'ers hjemmesider og på

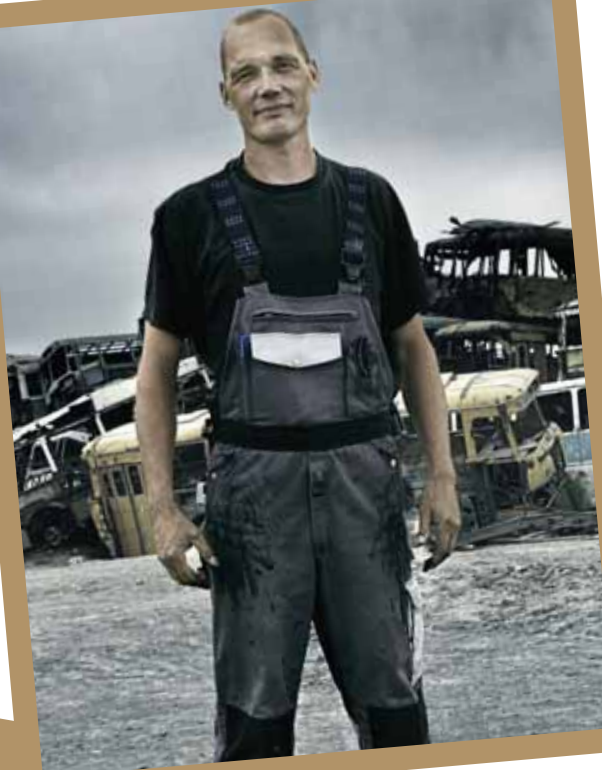
www.acbar.org

www.UNDP.org.af

www.alljobsinafghanistan.com

De danske soldater udsendes af Forsvaret. Udenrigsministeriets civile rådgiverstillinger søges gennem ministeriets jobannoncer.

Foto: Kenneth Rimm

CLAUS PEDERSEN, AUTOMEKANIKER, 42 ÅR. BOR OG ARBEJDER I KABUL.

Claus Pedersen arbejder på et danskejet autoværksted – "No Lemon": "Mange derhjemme kan ikke sætte sig ind i, at jeg bor og arbejder her. De har et helt andet billede af Afghanistan. De fleste ser det som en krigszone, hvor man skyder i gaderne og sprænger bomber hver dag. Men jeg har ikke følt mig i fare og to et halvt år, jeg har været her. Det gælder om at bruge sin sunde fornuft og holde lav profil. Jeg kører bare rundt i mit arbejdstøj og i en gammel Hilux, så falder jeg lige ind i bybillede."

NYTTER DET NOGET?

Trods de mange tilbageslag, Afghanistan har oplevet, er der en spirende optimisme blandt afghanerne. En meningsmåling gennemført for Asia Foundation i 2009 viser, at flere og flere afghanere synes, at landet bevæger sig i den rigtige retning. De oplever en højere grad af sikkerhed, forbedrede serviceydelser og ser håndgribelige resultater af genopbygningen. Især fremhæves åbningen af nye skoler og sundhedsklinikker og forbedret vandforsyning. Seks ud af ti giver udtryk for, at deres økonomi er bedre i dag end under Taliban.

Og Afghanistan er på vej i den rigtige retning:

Flere får en uddannelse

- Syv mio. børn er kommet i skole, heraf mere end to mio. piger. Kun 700.000 gik i skole under Taliban, der forbød piger at gå i skole
- 20.000 lærere er efteruddannet. 28 pct. af lærerne er nu kvinder
- 3.500 skoler er bygget eller genopbygget, så der i dag er 9.000 skoler
- Danmark har sammen med USA finansieret trykning af over 50 mio. skolebøger
- 150 journalister efteruddannes med dansk støtte

Under Taliban-styret måtte piger slet ikke gå i skole. Nu går mere end to mio. afghanske piger i skole. Alene i 2008 startede 370.000 afghanske piger i første klasse.

Landets økonomi forbedres år for år

- Afghanistan er én af de hurtigst voksende økonomier i Asien: Bruttonationalproduktet er steget med over 70 pct. siden 2002. Økonomien voksede med 7,5 pct. i finansåret 2007/2008. En dårlig høst i 2008/2009 betød en beskeden vækst på 2,5 pct. men i 2010 forventes en god høst og øget vækst

Der er skabt nye job

- Et dansk-støttet program har gennem blokbevillinger til 22.000 landsbyer (National Solidarity Programme) bidraget til at skabe 22 mio. dages beskæftigelse for faglært og ufaglært lokal arbejdskraft i anlægssektoren
- Dansk-støttet byggeri af nye skoler har givet midlertidig beskæftigelse til 72.000 ufaglærte håndværkere og jobs til mange lærere
- Dansk-støttet mikrofinansieringsprogram har formidlet lån til ca. 400.000 afghanere. Undersøgelser har vist, at der skabes næsten to jobs pr. lån – i alt ca. 750.000 nye jobs

Nye veje gavner handel og transport og giver arbejde til mange. Foto: UNAMA

Sikkerheden er blevet bedre

- Taliban har ikke været i stand til at generobre magten i landet siden 2001
- To tredjedele af landet er nu så sikkert, at de afghanske sikkerhedsstyrker, med støtte fra de udenlandske tropper, kan opretholde tilstrækkelig kontrol til, at genopbygning kan gennemføres og udviklingen komme i gang
- De internationale styrker kan i stigende grad overlade det til de afghanske sikkerhedsstyrker at opretholde sikkerheden og dermed bruge flere kræfter på at udanne deres afghanske kolleger
- Mere end 65.000 afghanske soldater og 80.000 politifolk er blevet trænet. Mere end 90 pct. af ISAF's operationer gennemføres sammen med den afghanske hær som led i træningen

Bedre adgang til lægehjælp

- I 2002 havde kun én ud af ti afghanere adgang til sundhedsvæsenet. Det har otte ud af ti nu
- Børnedødeligheden falder, og vaccinationsprogrammer redder hvert år omkring 35.000 børn.
- Antallet af tilfælde af tuberkulose er blevet halveret. Tuberkulose rammer særligt kvinder

Infrastrukturen udbygges

- Mere end 13.000 km vej er bygget eller repareret siden 2002
- Tre gange så mange har fået strøm siden 2002. Men der er fortsat langt igen: Kun 30 pct. i byerne og 10 pct. på landet har adgang til strøm, så der bygges nye transmissionsledninger fra Usbekistan, Turkmenistan og Tadjikistan
- Der er nu 16 uafhængige tv- og 60 radiostationer. Radio og tv er de primære kilder for information.
- 75 pct. af befolkningen har adgang til telefon. 4 mio. ejer selv en mobiltelefon, og mange tusinde flere kommer til hver måned

Faldet i opiumdyrkningen fortsætter

- Mere end halvdelen – 20 ud af 34 provinser – er nu fri for opiumdyrkning. Blot seks provinser var opiumfri så sent som i 2006

Opiumdyrkningen i Helmand-provinsen faldt med 30 pct. i 2009. Årsagen var en kombination af dansk-støttet ud-delning af hvede til såsæd til bønderne, tørke, lav pris for narko og høj pris for hvede. Foto: UNAMA

HÅB, MEN LANG VEJ ENDNU

Der er resultater og opmuntrende tendenser at fremvise på en række områder i Afghanistan. Men det er vigtigt at være realistisk i forventningerne til, hvor hurtigt Afghanistan selv kan løse sine problemer. De kommende år bliver også vanskelige. Indsatsen kræver fortsat tålmodighed og åben erkendelse af de enorme udfordringer, som den afghanske regering og det afghanske folk står overfor.

FÅ SVAR PÅ SPØRGSMÅL SOM:

Hvorfor har Danmark valgt at sende soldater og udviklingsbistand til Afghanistan?

Hvad laver Danmark konkret i Afghanistan?

Hvad ligger til grund den konflikt, Danmark hjælper med at løse?

Hvordan ender en 13-årig – næsten – som selvmordsbomber?

Hvorfor vælger danskere at arbejde i Afghanistan?

Nytter den danske indsats noget?

FORSVARSMINISTERIET

UDENRIGSMINISTERIET

FÅ MERE AT VIDE:

Udenrigsministeriet: www.afghanistan.um.dk

Forsvarsministeriet: www.fmn.dk – se tema om Afghanistan

Hærens operative kommando: www.hok.dk

– se International info/ISAF

Via www.danida.netboghandel.dk kan du gratis få tilsendt publikationer om Afghanistan fra Udenrigsministeriet.

F. eks.:

- Strategien for den danske indsats i Afghanistan 2008-12
- Planen for den danske indsats i Helmand-provinsen